

Юридичні науки

УДК 343.3/.7

Козак Крістіна Сергіївна

студент

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Kozak Kristina

Student of the

Yaroslav Mudryi National Law University

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ПРОБЛЕМА HUMAN TRAFFICKING AS A TRANSNATIONAL PROBLEM

***Анотація.** В даній статті досліджується торгівля людьми як негативне явище, як прояв злочинної діяльності та як транснаціональна проблема. Дане кримінальне правопорушення розглядається крізь аналіз поняття «торгівля людьми», що є розробленим та затвердженим ООН. Крім того, в роботі вивчаються основні цілі для торгівлі певними категоріями осіб.*

***Ключові слова:** торгівля людьми, незаконно, проблема, злочин, транснаціональний.*

***Summary.** This article examines human trafficking as a negative phenomenon, as a manifestation of criminal activity and as a transnational problem. This criminal offense is considered through the analysis of the concept of "trafficking in human beings", which is developed and approved by the UN. In addition, the paper examines the main objectives for trafficking in certain categories of persons.*

***Key words:** human trafficking, illegal, problem, crime, transnational.*

Постановка проблеми. Торгівля людьми – це злочин, який швидко розвивається та поширюється в багатьох країнах світу. Він являє собою вид нелегальної підприємницької діяльності, що тісно пов'язана з незаконною, у тому числі трудовою, а також з міграцією, торгівлею органами, сексуальною експлуатацією (рабством).

Торгівля людьми є проблемою глобального масштабу, яка не має національних кордонів. Вона є транснаціональним злочином, аналогічним за своїм характером міжнародній торгівлі наркотиками, незаконному продажу зброї і т.д.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням питання торгівлі людьми займалися різні науковці, зокрема: О. Купріянова, А. Ковинєв, А. Орлеан, О. Пустова, та інші.

Мета статті полягає у дослідженні такого негативного явища, як торгівля людьми у руслі транснаціональної проблеми, а також з аналізом основних причин торгівлі тими чи іншими групами людей.

Виклад основного матеріалу. Рада Європи у свій час дала таке визначення: «Торгівля людьми – незаконний акт, що здійснюється особою, яка спрямовано чи не спрямовано схиляє громадянина третьої країни виїхати в іншу країну, шляхом використання обману чи іншої форми насильства або ж шляхом зловживання залежним становищем цього громадянина чи своїм адміністративним статусом» [1, с. 124-125].

А відповідно до ст. 3 Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, під поняттям «торгівля людьми» розуміється здійснення з метою експлуатації; вербування, перевезення, передачі, переховування або отримання людей шляхом погрози силою або її застосування чи інших форм примушування,

викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою чи вразливістю становища, або шляхом підкупу у вигляді платежів чи вигод для отримання згоди особи, яка контролює іншу особу [2].

В Україні відповідальність за торгівлю людьми або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина, встановлена статтею 149 Кримінального кодексу України, відповідно до якої передбачено покарання у виді позбавлення волі щонайменше на 3 роки.

За даними Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми Національної поліції за перше півріччя 2018 року було виявлено 186 фактів торгівлі людьми. Серед них 108 фактів – це сексуальна експлуатація. Тому більшість потерпіли становлять жінки, потім чоловіки, і найменший відсоток – неповнолітні та малолітні діти.

Таким чином, об'єктом торгівлі людьми може стати будь-яка людина незалежно від віку та статі: чоловіки – з метою трудової експлуатації, жінки – з метою їх сексуальної експлуатації, діти – з метою використання в жебрацтві, усі разом – для трансплантації органів.

Умовами, які сприяють вчиненню торгівлі людьми, можна назвати недосконалість і прогалини в чинному законодавстві, недоліки в роботі правоохоронних органів, «відкритість» і «прозорість» митних кордонів, корупція, бідність, низький рівень поінформованості, не налагоджені механізми організації міжнародного співробітництва у сфері боротьби з торгівлею людьми тощо.

Залежно від пропозиції праці, вербування людини з метою експлуатації може здійснюватися:

- 1) Для роботи у закладах громадського харчування, ресторанах – офіціантами, прибиральниками, посудомийниками;
- 2) Для роботи у розважальних закладах, нічних клубах – танцюристами, співачками;

3) Для роботи у готелях – прасувальниками, прибиральниками, іншим технічним персоналом;

4) Для роботи у галузі сільського господарства – робітниками сезонних зборів урожаю овочів, фруктів, вирощування квітів, робітниками фермерських господарств;

5) Для роботи у сфері будівництва – різноробочими, штукатурами, малярами, вантажниками тощо.

Одним із джерел отримання інформації, що в подальшому є підставою для порушення кримінального провадження, є дані, надані саме жертвою. Однак, як правило, велика кількість жертв не повідомляє про вчинене проти неї кримінальне правопорушення з різних причин (страх, сором, незахищеність тощо). І це призводить до того, що ці правопорушення ризикують так і залишитись невиявленими.

Висновки. Таким чином, проблема торгівлі людьми залишається досить актуальною, оскільки носить багатогранний, транснаціональний характер. Її сфера впливу охоплює права людини, економічну міграцію населення, організовану злочинність і корупцію, а також трудові відносини й охорону здоров'я. Для протидії торгівлі людьми необхідні скоординовані дії правоохоронних органів і неурядових організацій та застосування спільних оперативно-розшукових дій правоохоронних структур зацікавлених країн. І можна сказати, що на сьогодні торгівля людьми є певною формою рабства і жорсткого порушення прав і свобод людини.

Література

1. Збірка міжнародних документів стосовно торгівлі людьми. К., 2000 270 с.
2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної

організованої злочинності від 15.11.2000. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text

3. Кримінальний кодекс України № 2341 – III від 05.04.2001. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (прийнята резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листопада 2000 року) від 15.11.2000. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text